

Anteckningar från Ö-dialogen den 17 mars 2022

Demokrati och medborgarservice

Diarienummer: N043-0031/22

Utfärdat: 2022-03-31

Sammanträdesdatum: 2022-03-17, klockan 17.30 – 19.15

Plats: Digitalt möte

Närvarande

Henrik Sjöstrand (M) ordförande ö-dialogen, Nämnden för demokrati och medborgarservice

Elisabet Lann (KD) Kommunstyrelsen

Jessica Blixt (D) Kommunstyrelsen

Patrik Höstmad (D) Politisk sekreterare för Demokraterna

John Granqvist, Styrö

Gustaf Asplund, Styrö

Jan Kaaling, Styrö

Simon Löfqvist, Styrö

Lena Cange, Asperö

Thomas Larson, Asperö

Ingemar Taube, Asperö

Eva Sundén, Brännö

Anna Palmers, Köpstadsö

Pia Witting, Köpstadsö

Patrik Gustavsson, Köpstadsö

Marie Sjövall, Donsö

Karolina Gustafsson, Donsö

Åsa Aguayo Åkesson, Utvecklingsledare, Förvaltningen för demokrati och medborgarservice

Inga-Lisa Adler, Utvecklingsledare, Förvaltningen för demokrati och medborgarservice

Lotta Wikström, Avdelningschef stadsområde välfärd och fritid, socialförvaltningen Sydväst

Övriga / inbjudna gäster

Anders Söderberg, VD GREFAB

Diana Lim, utvärderande konsult från Ekan Management

SAMMANFATTNING

- 1. Ordföranden hälsar välkomna**
- 2. Föregående mötesanteckningar och återkoppling kring uppkomna frågor under förra mötet**
 - a) Återkoppling på fråga angående Leader Södra Bohuslän
 - b) Återkoppling på fråga angående detaljplan för bostäder på västra Asperö
- 3. Anmälan av övriga frågor**
- 4. Presentation av pågående utvärdering av Ö-dialogen**
- 5. Återkoppling angående båtuppläggningsplatser på Hinsholmskilen**
 - a) Återkoppling från stadsbyggnadskontoret angående Översiktsplan
 - b) Kort redogörelse om ärendet från Grefab
- 6. Utveckling av Ö-dialogen**
 - a) Återkoppling angående fråga om föredragning av Ö-dialogens mötesanteckningar på kommunstyrelsen
 - b) Samtal utifrån presentation av pågående utvärdering av Ö-dialogen (punkt 4 på dagens dagordning)
- 7. Frågeställningar för nästkommande möten**
- 8. Övriga frågor**
 - a) Avsaknaden av skyddsrum och önskemål om att det ska finnas en evakueringsplan för boende i södra skärgården
 - b) Hesa Fredrik hörs inte ut till södra skärgården
 - c) Representant från kommunstyrelsen informerar om hur frågor som lyfts i Ö-dialogen har förts till beslutande församlingar
 - d) Flyktningmottagande med anledning av krisen i Ukraina

1. Ordföranden hälsar välkomna

Ordföranden öppnar mötet.

2. Föregående mötesanteckningar och återkoppling kring uppkomna frågor under förra mötet

Ordföranden går igenom rubrikerna på föregående mötesanteckningar.

Facilitator går igenom de återkopplingar som kommit till förvaltningen gällande de frågor som ställdes under föregående Ö-dialog den 3 februari.

a) Återkoppling på fråga angående Leader Södra Bohuslän

Leader-kansliet Södra Bohuslän gästade Ö-dialogen förra tillfället och berättade bland annat om två projekt som är extra viktiga för södra skärgården att känna till. Leader-kansliet kommer även att ha pop-up kontor i södra skärgården.

- **Paraplyprojektet "Utveckling i Södra skärgården"**: Det finns 224 000 kronor kvar att söka för mindre projekt. Projekt kan sökas av enskilda privatpersoner, nätverk och föreningar för att testa en ny utvecklingsidé som kan vara till del för flera i skärgården.
- **Demokratiprojektet "Ung i Södra Bohuslän"**: I kallelsen till dagens Ö-dialog bifogades bilder med information om demokratiprojektet "Ung i Södra Bohuslän" till Ö-dialogens deltagare. Sprid gärna dessa på sociala medier och till kontakter bland boende på öarna, så att fler unga i södra skärgården får kännedom om de medel personer mellan 13–26 år kan söka för att testa sin projektidé.
- **Leader-kansliet har pop-up-kontor den 23 mars**: Leader Södra Bohuslän's kansli kommer att närvara på Styrso i södra skärgården. På eftermiddagen kommer de ha sitt pop-up kontor i Öberska huset. En affisch har bifogats kallelsen som skickats till Ö-dialogens deltagare. Sprid gärna affischen i sociala medier eller skriv ut i pappersform och sätt upp på din ö.

b) Återkoppling på fråga angående detaljplan för bostäder på västra Asperö

På förra Ö-dialogen deltog stadsbyggnadskontoret, Göteborgs Stad. En ö-representant frågade hur det går med processen gällande "Detaljplan för bostäder på västra Asperö". Tjänsteperson från stadsbyggnadskontoret meddelade att hen skulle ta med sig frågan till ansvarig handläggare och återkomma med en återkoppling till dagens Ö-dialog.

Skriftlig återkoppling till förvaltningen från stadsbyggnadskontorets handläggare för "Detaljplan för bostäder på västra Asperö":

"Har varit en del bekymmer med denna plan och det är kopplat till strandskyddet. Planen var på samråd under 2013. I den vevan höll länsstyrelsen på med att se över strandskyddet. Den aktuella planen på Asperö har stöd i den gällande översiktsplanen och det som var själva utbyggnadsområdet hade undantagits från strandskyddet som

gällde när planen startade. Under en översyn av strandskyddet lade länsstyrelsen återigen strandskydd över det aktuella utbyggnadsområdet där den aktuella planen ligger inom, och med hänvisning att det får upphävas i samband med pågående och kommande planarbete. Staden vände sig mot detta synsätt och yttrande sig skarpt i olika nämndbeslut kring denna gränsdragning och hållning från länsstyrelsen sida. Staden valde dessutom att överklaga länsstyrelsens strandskyddsbeslut för kommunen. Efter många turer kan vi konstatera att strandskydd gäller inom det aktuella planområdet och vi behöver upphäva det inom planarbetet. För att kunna göra detta har länsstyrelsen krävt vissa utredningar/underlag som vi har försökt möta upp mot men det har varit svårt att göra dom nöjda. Just nu ligger senaste kompletteringarna av underlag på deras bord för att se om det kan accepteras och vi kan få ett beslut om det går att upphäva. Det är detta vi väntar på för att kunna gå på granskning med den aktuella planen. Får vi ett nej blir det svårt att gå vidare med planen då det kommer att strida mot strandskyddet.”

3. Anmälan av övriga frågor

- a) Avsaknaden av skyddsrum och önskemål om att det ska finnas en evakueringsplan för boende i södra skärgården
- b) Hesa Fredrik hörs inte ut till södra skärgården
- c) Representant från kommunstyrelsen önskar återkoppla hur politiken har tagit sig an och arbetat med Ö-dialogens frågor sedan senaste Ö-dialogen 3 februari.
- d) Flyktingmottagande med anledning av krisen i Ukraina

4. Presentation av pågående utvärdering av Ö-dialogen

Nämnden för demokrati- och medborgarservice har gett förvaltningen i uppdrag att utvärdera Ö-dialogens syfte, organisation och arbetsformer under 2021. Syftet med uppdraget är att utvärdera Ö-dialogen som dialogforum och förbättra Ö-dialogen som dialogplattform för södra skärgårdens utveckling. Utvärderingen ska belysa viktiga lärdomar för att ge ett underlag för ställningstagande kring hur staden och Ö-dialogen kan utvecklas och arbeta vidare framöver. Utvärderingen genomförs av en extern konsult, Diana Lim vid Ekan Management.

Diana Lim presenterar sitt pågående arbete med utvärderingen och återger det intervjumaterial som samlats in. Presentationen ges som bilaga.

Samtal utifrån pågående utvärdering sker under punkt 6 i dagordningen.

5. Återkoppling angående båtuppläggningsplatser på Hinsholmskilen

a) Återkoppling från stadsbyggnadskontoret angående Översiktsplan

På Ö-dialogen i maj 2021 var frågan om båtuppläggningsplatser på Hinsholmskilen på dagordningen. Frågan gällde att flytta upplagda båtar från Saltholmen och på så sätt frigöra yta

för parkering på Saltholmen. Fastighetskontoret och Grefab vid Göteborgs Stad var inbjudna gäster och deltog för att diskutera det förslag som Ö-dialogen tagit fram.

Ö-dialogens deltagare beslöt också att lämna in detta förslag till den nya Översiktsplanen som var ute på granskning under samma period. Bilagan till Översiktsplanen med alla inspel och synpunkter är sammanställd med kommentarer från stadsbyggnadskontoret, Göteborgs Stad. Ö-dialogens representanter fick detta dokument ihop med kallelsen till dagens Ö-dialog ("Bilaga Översiktsplan för Göteborg Utställningsutlåtande (sida 175)").

Utöver kommentaren i bilagan har förvaltningen för demokrati och medborgarservice också bett att få ytterligare en kommentar från projektledaren för Översiktsplanen, Anna Olsson.

Skriftlig återkoppling till förvaltningen från stadsbyggnadskontorets projektledare för Översiktsplan:

"Vad gäller frågan om parkering vid Hinsholmen som bedömde vi att det inte var fråga ytterligare för översiktsplanen egentligen. Översiktsplanen är inget hinder för att pröva de lösningar som skissats på, men genomförandet behöver hanteras i andra processer.

I övrigt kan man väl säga att Ö-dialogens synpunkter på översiktsplanen inte föranledde några konkreta ändringar, men däremot så drog vi nytta av mycket av den kunskap/medskicka som fanns där och kompletterade avsnittet om skärgården i översiktsplanen."

b) Kort redogörelse om ärendet från Grefab

Grefabs VD, Anders Söderberg, ger en kort redogörelse för ärendets status hos Grefab.

Frågan har diskuterats i Grefabs bolagsstyrelse med besked att Grefab är mycket positiva till ytan då den lever upp till de krav Grefab behöver tillgodose enligt tillståndsmyndigheten. Grefab uppfattar att Fastighetskontoret är den aktör som behöver driva arbetet med aktuellt planprojekt och ansvara för finansiering. Grefab är beredd att arrendera ytan och flytta från Saltholmen till Hinsholmen så snart den nya ytan är färdigställd. Det pågår en diskussion mellan Grefab och Fastighetskontoret kring ärendet.

Flera ö-representanter lyfter att det finns ett kommunfullmäktigebeslut kring att det ska bli båtuppläggningsplatser på Hinsholmen och undrar hur det då är möjligt att finansiering saknas för att genomföra beslutet. En ö-representant påtalar att fastighetskontoret har möjlighet att göra en beställning av detaljplan hos stadsbyggnadskontoret och menar att det är önskvärt att en sådan beställning görs skyndsamt. Representanter från kommunstyrelsen påtalar att ö-representanternas reflektioner är viktiga och meddelar att ett yrkande har gjorts i frågan med anledningen av att tempot i ärendet uppfattas som otillräckligt. Kommunfullmäktige fattade beslutet i september 2019 och det är rimligt att kräva en tydlig handlingsplan för ärendet.

Ö-dialogens ordförande ber Grefab beskriva skälet till att man har många tomma båtuppläggningsrutor på Hinsholmen då detta kan vara svårt att förstå för ö-bor. Grefab

bekräftar att samtliga hamnar från Hovås till Saltholmen är fulla. Om det uppfattas som att det finns ytor som står tomma så beror ytorna på att man behöver spara några rutor för att kunna ta emot skrymmande gods såsom bryggelement. Tomma ytor kan också uppstå tillfälligt då båtägare tar upp sina båtar på båtvarv.

6. Utveckling av Ö-dialogen

a) Återkoppling angående fråga om föredragning av Ö-dialogens mötesanteckningar på kommunstyrelsen

En av informationspunkterna på förra Ö-dialogen under rubriken "Utveckling av Ö-dialogen" var att Ö-dialogens anteckningar nu kommer att återrapporteras i Kommunstyrelsen. Detta med anledning av att stadsledningskontoret har fått i uppdrag att se över formerna för återrapportering från beredningar, referensgrupper, råd, nätverk och styrgrupper till kommunstyrelsen i Göteborg där kommunstyrelsen har utsett representation. Bakgrunden var att det hade efterfrågats ett mer systematiskt arbetssätt för återrapportering för att kommunstyrelsen bättre ska kunna följa vad som diskuteras.

En ö-representant ställde sedan en skriftlig följdfråga om vem som skulle föredra Ö-dialogens mötesanteckningar eller svara på eventuella frågor hos kommunalråden i Kommunstyrelsen.

Skriftlig återkoppling från stadsledningskontoret till förvaltningen för demokrati och medborgarservice:

"Det är inte tänkt att någon ska föredra anmälda anteckningar. Anteckningarna kommer att återfinnas på anmälningsslistan."

En representant från kommunstyrelsen i Ö-dialogen tillägger att en föredragning av mötesanteckningarna på kommunstyrelsen inte skulle ge så mycket. Det är inte ett effektivt arbetssätt generellt sett. Däremot har kommunstyrelsen ibland dragningar kring olika frågor och i detta avseende finns det skäl att öka frekvensen kring skärgårdsfrågor. Det är också viktigt att ha med skärgården som en aspekt vid andra dragningar. Vidare påtalar kommunstyrelsens representanter i kvällens Ö-dialog att deras viktigaste uppgift är hjälpa åt att ta med sig och lyfta de frågor som lyfts på Ö-dialogen till kommunstyrelsen.

b) Samtal utifrån presentation av pågående utvärdering av Ö-dialogen (punkt 4 på dagens dagordning)

En ö-representant beskriver att Ö-dialogen inte är effektiv då det är många deltagare samtidigt som det är få och ofta samma personer som yttrar sig på mötena. Ö-dialogen borde hitta ett system som fungerar hela vägen från ö-nivå till kommunstyrelsenivå. Hur mycket av det man diskuterar på Ö-dialogen kommer tillbaka på öarna? Hur mycket lyckas representanterna föra med sig tillbaka till sina öbor? Ett alternativ kan vara att minska antalet öbor i Ö-dialogen eller hitta metoder för öbornas roll. Ett exempel på metod är att Ö-dialogens representanter för

Styrsö återger Ö-dialogens samtal i samband "Styrsö i samverkan" där föreningar samlas. En annan ö-representant instämmer i att det är viktigt att hitta former för hur Ö-dialogen ska hanteras från ö-nivå till kommunstyrelsenivå och påtalar att förutsättningarna på öarna ser mycket olika ut. Varje ö behöver hitta sitt sätt för att hantera Ö-dialogen på sin ö. Sociala medier kan vara ett sätt men det räcker inte.

En ö-representant menar att det nuvarande antalet ö-representanter är bra så länge Ö-dialogen arrangeras digitalt via länk, eftersom man då når en större grupp. Representanten lyfter även att det är ett problem sedan flera år tillbaka att vissa frågor kan debatteras och informeras om under ett Ö-dialogtillfälle utan att resultat sedan kommer. Ett förslag är diskutera i mindre grupper i de fall en fråga uppfattas som särskilt angelägen.

En ö-representant påtalar att det är svårt att veta vem som representerar vad under Ö-dialogtillfällena. Ett förslag är att gå en presentationsrunda vid varje tillfälle. Ö-dialogens ordförande förklarar att en stående presentationsrunda har diskuterats men valts bort för att spara tid eftersom Ö-dialogkvällarna oftast har en mycket fullspäckad dagordning där tidsbrist ofta är överhängande. En representant från kommunstyrelsen påminner om att deltagarnas namn och vad man presenterar står att läsa i kallelsen.

En ö-representant lyfter frågan om vem som identifierar vilka frågor som ska tas upp på Ö-dialogen och hur det går till mellan Ö-dialogtillfällena. Representanten föreslår att Ö-dialogen ska hitta en form för att ha en kontinuerlig spaning på vad som händer i stadens olika nämnder. En representant från kommunstyrelsen beskriver att frågan om ärendebevakning generellt sett är en mycket svår fråga i en så stor stad som Göteborg. Det är exempelvis ett generellt problem att de ärenden som ska gå ut till stadens råd går ut till råden för sent. Det vore önskvärt att ta ett omtag i staden kring arbetsprocessen gällande stadens råd. En ö-representant lyfter att tjänstepersoner skulle kunna åläggas att alltid ha med ett skärgårdsperspektiv i ärenden som ska upp och att även ö-borna gör en ärendebevakning för att få koll på vad som händer i olika nämnder.

7. Frågeställningar för nästkommande möten

Nästa möte är den 12 maj. Förvaltningen arbetar för att vi ska kunna träffas fysiskt detta tillfälle, förvaltningen återkommer om detta.

Anmälan om fråga:

- Strandskydd

8. Övriga frågor

Frågorna a) och b) inkom via mejl till förvaltningen i samband med att förslag på dagordning skickades ut Ö-dialogens deltagare. Eftersom frågorna uppfattades som särskilt angelägna utifrån rådande säkerhetspolitiska situation i Europa med uppkommen kris i Ukraina bjöd förvaltningen in myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Räddningstjänsten Storgöteborg till dagens Ö-dialog. De hade dock inte möjlighet att närvara men svarade på Ö-dialogens frågor per mejl.

a) Avsaknad av skyddsrum i södra skärgården

Svar från tjänsteperson på myndigheten för samhällsskydd och beredskap:

”Svenska staten upphörde med uppbyggnaden av skyddsrum 2002. Det pågår en utredning av civilberedskap och skydd som ligger på regeringens bord. Denna statliga utredning finns att hitta på regeringens hemsida och heter: ”Civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap”. Om det inte finns några skyddsrum i närheten så ska skyddsökande ta sig till källare, tunnlar och brofästen, alternativt ta sig till ett säkrare område.”

Den ö-representant som anmält frågan till dagordningen kompletterar punkten med en fråga om avsaknad av evakueringsplan för södra skärgården. En representant från kommunstyrelsen menar att det finns många delar i civilförvarsfrågan. Kommunstyrelsen har en genomgång av detta en gång i veckan och Göteborgs Stad har en tjänsteperson som är ytterst säkerhetsansvarig med den högsta kunskapen i kontinuerlig kontakt med MSB.

b) Hesa Fredrik hörs inte ut till södra skärgården

Svar från tjänsteperson på Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG):

”RSG ansvarar bara för den rent tekniska statusen och genomför drift och underhåll av redan befintliga anläggningar. Rent generellt finns det inga VMA utomhusvarningsanläggningar ute i södra skärgården. Varför det inte finns kan jag tyvärr inte svara på utan det är ”kommunen” och enheten för samhällsskydd och beredskap som är bäst lämpade att svara på den frågan. Om någon har hört att det tutar ibland så är det troligen ett larm eller provlarm på någon av öarnas brandvärn. Där finns det tyfoner som är för reservlarm men dom är bara till för att larma brandstyrkorna på respektive ö.”

c) Representant från kommunstyrelsen informerar om hur frågor som lyfts i Ö-dialogen har förts till beslutande församlingar

1. Demokraterna har lagt ett yrkande i Äldre, vård- och omsorgsnämnden om att säkerställa att det finns mötesplatser med aktiviteter för äldre i Södra Skärgården och att säkerställa att en äldresamordnare får ansvar för att stötta aktiviteter för äldre i Södra Skärgården. Frågan lyftes vid senaste Ö-dialogen. Ärendet kommer behandlas i Äldre, vård- och omsorgsnämnden den 22:a mars.
[https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/5E1D10780F300A76C1258809002AB5C3/\\$File/27.%20Yrkande%20fran%20D%20angaende%20motesplatser%20med%20aktiviteter%20for%20aldre%20och%20aldresamordnare%20i%20Sodra%20Skargarden.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/5E1D10780F300A76C1258809002AB5C3/$File/27.%20Yrkande%20fran%20D%20angaende%20motesplatser%20med%20aktiviteter%20for%20aldre%20och%20aldresamordnare%20i%20Sodra%20Skargarden.pdf?OpenElement)
2. Demokraterna har lagt ett yrkande i kommunstyrelse om principiella klagöranden och ställningstaganden för transporter över vatten till Göteborgs södra skärgård. Vi föreslår att stadsledningskontoret får i uppdrag att reda ut den principiella frågan om hur transporter på färja över vatten till Göteborgs södra skärgård bör hanteras för att hanteras utifrån samma principer som transporter på väg över land. Detta bör avgöras

innan ärendet om taxor för godstransporter från trafiknämnden kommer till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Ärendet har bordlagts en gång och kommer åter upp kommunstyrelsens möte den 23:e mars.

[https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3B72D056E58507E7C125880500481FDB/\\$File/2.2.7_20220323.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3B72D056E58507E7C125880500481FDB/$File/2.2.7_20220323.pdf?OpenElement)

3. Ärendet "Redovisning av uppdrag att utvärdera parkerings- och trafiksituationen på Saltholmen/Långedrag" är uppe för behandling i kommunstyrelsen. Demokraterna har yrkat att rådigheten över marken för båtuppställning närmast väster om terminalbyggnaden överförs från Grefab till Göteborgs Stads Parkerings AB. Samt att parkeringsplatser och p-tillstånd ska tillskapas på denna plats för de boende södra skärgården. Det ska vara klart 1 juni 2022. Ärendet kommer åter upp på kommunstyrelsens möte den 23:e mars.

[https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/E23799792EDBF2C3C12588050046A7FA/\\$File/2.1.19_20220323.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/intraservice/namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/E23799792EDBF2C3C12588050046A7FA/$File/2.1.19_20220323.pdf?OpenElement)

Ett förslag ges också om att lägga in en stående punkt på Ö-dialogens dagordning där politiker kan rapportera vad man har gjort utifrån föregående Ö-dialogstillfälle.

d) Flyktingmottagande angående krisen i Ukraina

En Ö-representant undrar vem som tar hand om flyktingmottagandet i Göteborg. En representant från kommunstyrelsen förklarar att Migrationsverket är juridiskt ansvarig men de flyktingar som kommit hittills ofta kommer via olika vägar. Man tar sig ofta till någon man känner i Sverige, vilket innebär att det dröjer innan de anmäler sig till Migrationsverket. Ansvaret kan beskrivas som lite spritt.

Avdelningschefen för socialförvaltningen Sydväst tillägger att socialförvaltningen har fått ett samordningsansvar gällande tillfälliga övernattningsplatser i staden. Socialförvaltningen har gått samman med andra förvaltningar i staden för att skaffa två tillfälliga övernattningsplatser i Sydväst till att börja med. De två platserna är Sandåsskolan och Toftaåsens äldreboende.